Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2023, sp. zn. 5 Tdo 903/2023, ECLI:CZ:NS:2023:5.TDO.903.2023.1

Číslo: 37/2024

Právní věta:

I. Jediným skutkem z hlediska trestního práva hmotného i procesního je i souvislé jednání vedoucího zaměstnance spočívající v opakovaném stvrzování oprávněnosti nákupů v hotovosti provedených podřízenými zaměstnanci. Proto lze takové jednání za splnění dalších podmínek postihnout i jako trestný čin spáchaný z nedbalosti, např. jako přečin porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku.

II. Přístupem k požadavku náležité opatrnosti svědčícím o zřejmé bezohlednosti k zájmům chráněným trestním zákonem ve smyslu § 16 odst. 2 tr. zákoníku může být i nekritická důvěra pachatele, který má povinnost opatrovat nebo spravovat majetek zaměstnavatele, v podřízené zaměstnance spojená s rezignací na výkon dohledu nad jejich pracovní činností.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.11.2023

Spisová značka: 5 Tdo 903/2023

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Nedbalost hrubá, Porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti

Předpisy: § 16 odst. 2 tr. zákoníku
§ 221 odst. 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. z podnětu dovolání obviněného L. E. částečně zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 8 To 50/2023, ve výrocích pod body I. a II., podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také všechna další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené části rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jejich zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265m odst. 1 tr. ř. per analogiam a § 256 tr. ř. rozhodl tak, že se odvolání státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 30. 11. 2022, sp. zn. 6 T 48/2022, zamítá. Ve zbývající části zůstal napadený rozsudek nezměněn.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 30. 11. 2022, sp. zn. 6 T 48/2022, byl obviněný L. E. uznán vinným přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tr. zákoník"), za který mu soud uložil podle § 221 odst. 1, § 67 odst. 2 písm. b), odst. 3 a § 68 tr. zákoníku peněžitý trest ve výměře 60 denních sazeb po 3 000 Kč, tedy v celkové výměře 180 000 Kč. V adhezním řízení soud rozhodl tak, že podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázal poškozenou státní organizaci S. ž., IČ: XY, (dále též jen jako „poškozená státní organizace" nebo „státní organizace") s jejím nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně podal obviněný odvolání a v jeho neprospěch také státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 (dále též jen jako „státní zástupkyně"). Z podnětu druhého z odvolání rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 8 To 50/2023, tak, že pod bodem I. výroku napadený rozsudek soudu prvního stupně podle § 258 odst. 1 písm. d), e) tr. ř. zrušil a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl o vině obviněného přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku „ve formě pokračování podle § 116 tr. zákoníku". Za tento přečin Městský soud v Praze odsoudil obviněného podle § 67 odst. 2 písm. a), b) a § 68 odst. 1 tr. zákoníku k peněžitému trestu ve výměře 150 denních sazeb po 3 000 Kč, tedy v celkové výměře 450 000 Kč, a podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku k trestu zákazu činnosti spočívajícím v zákazu výkonu funkce vedoucího zaměstnance spojené s kontrolou hospodaření s majetkem organizačních složek státu, státních příspěvkových organizací, státní organizace a jiných právnických osob s majetkovou účastí státu na dobu 2 let. Dále soud podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázal poškozenou státní organizaci s jejím nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních (bod II. výroku). Ve výroku pod bodem III. svého rozsudku Městský soud v Praze rozhodl o odvolání obviněného tak, že je podle § 256 tr. ř. zamítl jako nedůvodné.

3. Přestože jsou skutkové závěry, na nichž soudy založily odsouzení obviněného, všem procesním stranám dobře známy, Nejvyšší soud z důvodu kasačního výroku stručně připomene podstatné skutkové okolnosti, za nichž se obviněný měl podle Městského soudu v Praze dopustit pokračujícího přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku. Již v této úvodní části dovolacího rozhodnutí lze připomenout, že skutek, resp. jeho popis v tzv. skutkové větě městský soud bez jakýchkoli změn převzal z výroku rozsudku soudu prvního stupně, ačkoli ten jej právně posoudil jako tentýž přečin spáchaný v nedbalostní formě podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku. Obviněnému je kladeno za vinu, že jako ředitel organizační jednotky H. z. s. a jako zaměstnanec jmenovaný do pozice ředitele odboru Kanceláře generálního ředitele G. Ř. S. ž., státní organizace, vědom si svých povinností řádně hospodařit se svěřenými prostředky, přijímat opatření k ochraně majetku zaměstnavatele, řídit a kontrolovat práci podřízených, mj. i pravomocně odsouzených L. S. a M. Š., které mu vyplývaly ze jmenovacího dekretu S. ž. ze dne 25. 4. 2018, z interních předpisů citovaných ve výroku o vině a z ustanovení § 301 písm. d) a § 302 písm. g) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, a z ustanovení § 25 odst. 4 a § 26 odst. 1 písm. a) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů, avšak tyto své povinnosti nerespektoval a v období od 17. 7. 2018 do 12. 2. 2019 podepisoval formuláře poškozené státní organizace s názvem „Nákup za hotové", čímž potvrzoval oprávněnost nákupů v hotovosti jmenovaných (pravomocně odsouzených) dvou podřízených zaměstnankyň poškozené, aniž by uskutečnění jednotlivých výdajů ověřil, neboť spoléhal na utvrzení o správnosti udělení svého souhlasu o využití všech výdajů ve prospěch poškozené, přičemž obě podřízené poté postupně v sídle poškozené předložily k proplacení ve výroku vyjmenované paragony, daňové doklady a dárkové poukazy, aniž by ve skutečnosti vynaložené finanční prostředky byly vynaloženy na provoz poškozené, a tím obviněný způsobil za uvedené období poškozené státní organizaci S. ž. škodu v

celkové výši 1 666 564 Kč.

II.
Dovolání obviněného

4. Proti citovanému rozsudku Městského soudu v Praze obviněný prostřednictvím svého obhájce podal dovolání, které opřel o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h), m) tr. ř.

5. Protože Městský soud v Praze zamítl odvolání obviněného podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné, obviněný odkázal na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. Domníval se, že rozhodnutí o zamítnutí jeho odvolání je vadné, správně měl soud druhého stupně jeho odvolání vyhovět, protože rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 spočívá na nesprávném právním skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, resp. již v řízení konaném před soudem prvního stupně byl naplněn dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.

6. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. byl podle obviněného dán v té alternativě, podle níž rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků označeného přečinu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů. Městskému soudu obviněný vytkl, že bez jakéhokoli doplnění důkazů upravil tzv. skutkovou větu, zejména ve vztahu k zavinění, které soud druhého stupně hodnotil odlišně od soudu prvního stupně, neboť u obviněného z důkazů provedených v hlavním líčení dovodil zavinění ve formě nepřímého úmyslu. Městský soud však nevzal v potaz, že obviněný byl svými podřízenými uveden v omyl, za což byly obě zaměstnankyně pravomocně odsouzeny, a naopak vycházel nesprávně z výpovědi svědka V. J. Byl přesvědčen, že ve své pozici a s daným pracovním vytížením učinil vše potřebné, aby dostál obecnému požadavku na zachování náležité pozornosti, což vylučovalo nejen hrubou nedbalost, ale také nepřímý úmysl, k čemuž odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2015, sp. zn. 6 Tdo 1203/2015. Soudy obou stupňů vadným způsobem vyhodnotily okolnosti jeho nástupu do funkce a samotné pracovní činnosti. Dovolatel se ke dni 11. 5. 2018 stal ředitelem zcela nového útvaru, a to Kanceláře generálního ředitele S. ž., jehož fungování se v rozhodné době teprve utvářelo. Jeho podřízená L. S. již předtím dlouhodobě zastávala pozici asistentky náměstka generálního ředitele, v jejímž rámci měla na starosti mj. nákupy občerstvení a dárkových a reprezentačních předmětů. Obviněný tedy neměl důvod nedůvěřovat této podřízené, potřebu nákupů ověřoval pouze ústně před podpisem formuláře „Nákup za hotové“. Druhá podřízená M. Š. byla L. S. prakticky řízena, tudíž ohledně důvěry v její činnost obviněný argumentoval shodně. Do července 2018 navíc místo obviněného odsouhlasoval proplácení nákupů oběma jmenovaným podřízeným P. T., který si k oprávněnosti a reálnosti výdajů také nezjišťoval bližší podrobnosti. Obviněnému se nedostalo až do prosince 2018, resp. ledna 2019, jakéhokoli upozornění na podezřele vysoké náklady na reprezentaci a běžný provoz. Jakmile je však obdržel, začal okamžitě jednat a inicioval podání trestního oznámení na své dvě podřízené, které se samy přiznaly, že obviněného podvedly. Výše uvedené skutečnosti vyplývající z provedeného dokazování jsou tedy ve zjevném rozporu se závěrem soudu druhého stupně, že obviněný jednal zaviněně ve formě nepřímého úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku.

7. Městský soud v Praze podle obviněného dále nesprávně právně posoudil jednání popsané v tzv. skutkové větě, jak předpokládá dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Zjištěné skutkové okolnosti nedávají podklad nejen pro závěr o nepřímém úmyslu obviněného, ale též pro naplnění dalších znaků skutkové podstaty přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku. Jestliže obviněný, resp. státní organizace, za niž jednal, byl svými podřízenými L. S. a M. Š. uveden v omyl, bylo vyloučeno, aby on sám jednal ohledně téže podstaty podvodného jednání úmyslně, byť třeba i v úmyslu nepřímém. Obviněný připustil, že ve výroku o vině popsaný skutek odpovídá nedbalostní formě zavinění, avšak i přesto odmítl užití právní kvalifikace podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku, neboť z jeho strany nešlo o hrubou nedbalost, jak tato skutková podstata vyžaduje. Z popisu skutku je zřejmé, že tato hrubá nedbalost je dovozována z připojení jeho

podpisu na formulář „Nákup za hotové“, přičemž každý podpis takového formuláře je třeba považovat za samostatný skutek. Ani v jednom z vyjmenovaných případů však nedošlo ke způsobení značné škody ve smyslu § 138 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku, jak předpokládá další ze znaků skutkové podstaty přečinu podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku. K tomu obviněný poukázal na to, že nedbalostní trestný čin nelze spáchat jako pokračující trestný čin ve smyslu § 116 tr. zákoníku, protože nedbalostní delikty jsou prosty záměru pachatelů páchat trestnou činnost, zatímco pokračování předpokládá jednotný záměr páchat právě určitý typ trestné činnosti již na jejím počátku. Jednotlivé částky vyplacené podřízeným, které obviněného uvedly v omyl, proto nebylo možné sčítat, obviněný však zpochybnil i celkovou částku způsobené škody. Argumentoval mj. trestním řízením proti obviněným L. S. a M. Š., v němž soudy dospěly k závěru o celkové výši škodlivého následku zhruba 2 070 000 Kč. Obviněný pak provedl součet této částky s výší škody, jejíž způsobení je mu kladeno za vinu napadeným rozhodnutím, a takto vypočtenou sumu představující cca 3 700 000 Kč označil za nelogickou a neodpovídající skutečnosti.

8. Závěrem svého dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze a aby tomuto soudu přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout. Dále obviněný učinil alternativní návrh, aby Nejvyšší soud po zrušení rozsudku městského soudu sám podle § 265m tr. ř. rozhodl ve věci tak, že jej podle § 226 písm. b) tr. ř. zprostí obžaloby.

9. Ve svém dalším podání ze dne 1. 9. 2023, tedy až po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty pro podání dovolání, obviněný ještě doplnil své včasně uplatněné argumenty a dovolací důvody o odkaz na aktuální judikaturu, konkrétně na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2023, sp. zn. 5 Tdo 33/2023, v němž byla řešena otázka zavinění u trestného činu porušování povinností při správě cizího majetku podle § 255 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů, nyní jde o § 220 tr. zákoníku.

III.
Vyjádření nejvyššího státního zástupce a poškozené k dovolání

10. Nejvyšší státní zástupce se vyjádřil k dovolání obviněného prostřednictvím státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“), který nejprve zrekapituloval dosavadní průběh řízení a dovolací argumentaci obviněného. Tvrzený zjevný rozpor mezi rozhodnými skutkovými zjištěními soudů a obsahem provedených důkazů, státní zástupce označil za pouhý nesouhlas obviněného s vyjádřením skutku ve výroku o vině napadeného rozsudku. Soud druhého stupně postupoval podle státního zástupce v souladu s ustanovením § 259 odst. 3 tr. ř., jestliže na základě dostačujícího dokazování provedeného před soudem prvního stupně překvalifikoval jednání dovolatele podle návrhu obžaloby. Dovolací námitky obviněného proti subjektivní stránce sice odpovídaly dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., avšak státní zástupce je neshledal opodstatněnými. Obviněný totiž věděl, že porušuje své pracovní povinnosti stejně jako to, že může dojít ke způsobení škody nikoli malé, a s tímto následkem byl srozuměn. Výhrady obviněného proti výši způsobené škody státní zástupce odmítl s tím, že běžně bývá škoda způsobena současně i dalšími pachateli a její výše se nenásobí počtem pachatelů, jde stále o jednu a tutéž škodu, přičemž poškozenému se nemůže dostat na náhradě škody více, než činí skutečně způsobená škoda.

11. Vzhledem k tomu státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.

12. K podání, které obviněný zaslal obvodnímu soudu dne 1. 9. 2023 a které označil jako doplnění dovolání, státní zástupce sdělil, že se k němu nebude podrobně vyjadřovat. Neobsahovalo žádnou novou námitku ve srovnání s řádným dovoláním a podle předpokladu státního zástupce bylo podáno po zákonné lhůtě, což zapovídá ustanovení § 265f odst. 2 tr. ř.

13. K dovolání obviněného se písemně vyjádřila rovněž poškozená státní organizace, jež zdůraznila předchozí dlouholeté působení obviněného na pozici vedoucího jedné z jejích organizačních složek. Z této skutečnosti dovodila dostatečné množství pracovních i manažerských zkušeností obviněného k tomu, aby byl schopen provádět důslednou kontrolu svých podřízených i na své nové pozici ředitele Kanceláře generálního ředitele. Poškozená oponovala obhajobě obviněného, že se spoléhal na odbornost původně spoluobviněné L. S. Podle poškozené obviněný věděl o své povinnosti kontrolovat činnost podřízených a rovněž měl možnost z měsíčních reportingů rozpoznat neúměrný nárůst nákladů na reprezentaci kanceláře generálního ředitele. Na závěr poškozená státní organizace vyjádřila souhlas s právním posouzením jednání obviněného soudem druhého stupně.

IV.
Posouzení důvodnosti dovolání

a) Obecná východiska

14. Nejvyšší soud nejprve zjistil, že jsou splněny všechny formální podmínky pro konání dovolacího řízení, poté se zabýval konkrétní argumentací obviněného se zřetelem k jím uplatněným dovolacím důvodům.

15. Obecně lze konstatovat, že dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., je možné podat, jestliže rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Tento dovolací důvod byl včleněn do taxativního výčtu dovolacích důvodů s účinností od 1. 1. 2022 zákonem č. 220/2021 Sb. Při posuzování důvodnosti uplatněných námitek podřazených uvedenému dovolacímu důvodu je důležité skutečně pečlivě hodnotit, jaký význam mohly mít vytýkané vady dokazování na výsledek trestního řízení, eventuálně na zachování práva obviněného na spravedlivý proces. Tento dovolací důvod tak nemohou naplnit jen obecně formulované výhrady proti způsobu hodnocení důkazů soudy prvního či druhého stupně, nebo obecné námitky proti rozsahu dokazování a již vůbec nelze akceptovat námitky, které jsou primárně založeny na jiné verzi skutkového stavu, než kterou dovodily soudy, pokud z nich není zřejmý evidentní (zjevný) rozpor mezi obsahem důkazů a jejich hodnocením soudy. S odkazem na tento dovolací důvod lze tedy akceptovat tvrzení o vadách ve skutkovém zjištění soudů, které se týkají skutkových okolností významných pro rozhodnutí o podané obžalobě a které jsou určující pro naplnění znaků skutkové podstaty určitého trestného činu. Konkrétně musí dovolatel zdůvodnit existenci takové vady tím, že napadaná skutková zjištění nevyplývají ze žádného provedeného důkazu (jsou ve zjevném nesouladu s obsahem provedených důkazů), nebo že jsou primárně založena na procesně nepoužitelných důkazech anebo že ve vztahu k nim nebyly provedeny navrhované podstatné důkazy (případ opomenutých důkazů), což lze hodnotit jako porušení základních zásad ovládajících trestní řízení. Pouze vady takové povahy by odůvodňovaly mimořádný zásah Nejvyššího soudu do skutkových zjištění, která ale jinak (obecně) v řízení o dovolání nejsou předmětem jeho přezkumné činnosti (srov. přiměřeně rozhodnutí č. 19/2023 Sb. rozh. tr.).

16. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. je určen k nápravě vad zákonem vyjmenovaných rozhodnutí, která spočívají na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Vadou, která je prostřednictvím tohoto důvodu dovolání vytýkána, je proto jen nesprávné použití ustanovení hmotného práva, typicky trestního zákoníku, případně na něj navazujících hmotněprávních norem mimo oblast trestního práva na zjištěný skutek. K výkladu tohoto dovolacího důvodu Nejvyšší soud připomíná, že je dán tehdy, jestliže soudy skutek, pro který byl obviněný stíhán a odsouzen, vykazuje znaky jiného trestného činu, než jaký v něm spatřovaly soudy prvního či druhého stupně, anebo nenaplňuje znaky žádného trestného činu. Nesprávné právní posouzení skutku může spočívat i v okolnosti, že rozhodná skutková zjištění

neposkytují dostatečný podklad k závěru o tom, zda je stíhaný skutek vůbec trestným činem, popřípadě o jaký trestný čin jde. Podobně to platí o jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, které lze dovodit pouze za situace, pokud byla určitá skutková okolnost posouzena podle jiného ustanovení hmotného práva, než jaké na ni dopadalo.

17. Obviněný uplatnil též dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. v jeho druhé alternativě, neboť se domáhal přezkumu rozhodnutí soudu druhého stupně, který po veřejném projednání rozhodl o zamítnutí jeho řádného opravného prostředku, odvolání, proti odsuzujícímu rozsudku soudu prvního stupně, tj. proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) tr. ř., přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.

18. Nutno předeslat, že převážná část dovolacích námitek obviněného odpovídala vadám, definovaným v § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř., nikoli však důvodu uvedenému v písm. m) v jeho druhé alternativě, neboť Nejvyšší soud v zásadě neshledal významné pochybení v rozhodnutí, které učinil v posuzované trestní věci soud prvního stupně. Nejvyšší soud tedy na podkladě výhrad podřazených obviněným pod dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost rozsudku soudu druhého stupně napadeného dovoláním i řízení jemu předcházející podle § 265i odst. 3, 4 tr. ř. a shledal většinu uplatněných námitek obviněného opodstatněnými.

b) K důvodné námitce proti nezákonnému postupu Městského soudu v Praze

19. V úvodní části věcné dovolací argumentace obviněný důvodně brojil proti postupu soudu druhého stupně, který, aniž by doplnil dokazování nebo zopakoval některé důkazy provedené již v hlavním líčení, pozměnil v neprospěch obviněného jednak částečně skutkové a jednak v zásadní míře též právní závěry, k nimž dospěl soud prvního stupně především ve vztahu k subjektivní stránce přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku. Nejvyšší soud se s uvedenou dovolací výtkou, jež se stala podkladem pro jeho kasační výrok, ztotožnil.

20. Nejprve je třeba připomenout, že stěžejní otázkou, kterou bylo třeba na podkladě podaných řádných opravných prostředků v odvolacím řízení řešit, bylo posouzení zavinění obviněného L. E., neboť odvolatelé se proti jeho naplnění, resp. povaze vymezovali. Městský soud v Praze vyhověl odvolání státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1, jež se domáhala právního posouzení skutku podle úmyslné alternativy přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku shodně s obžalobou. Na jedné straně Městský soud v Praze v odůvodnění napadeného rozsudku předeslal, že soud prvního stupně dospěl ke správným skutkovým závěrům, avšak poté vyslovil, že tato zjištění naplňují znaky skutkové podstaty úmyslného přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku, jak navrhovala ve svém odvolání státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1. Následně Městský soud v Praze poukázal na skutkové okolnosti, na jejichž základě dovodil u obviněného zavinění v nepřímém úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. zákoníku. Městský soud zejména zdůraznil, že obviněný věděl o možnosti vzniku trestněprávního následku a byť ho přímo nechtěl způsobit, byl ochoten podstoupit riziko, že nastane. Vědomí obviněného o existenci takového rizika měl Městský soud v Praze za prokázané svědectvím V. J., který s obviněným řešil v prosinci roku 2018 zvýšené náklady na reprezentaci (srov. bod 8. rozsudku soudu druhého stupně). Dále tento soud při vyhodnocování zavinění vycházel z četnosti obviněným podepisovaných formulářů, resp. pokladních dokladů a z poměrně vysokých peněžních částek, k jejichž vyplacení následně docházelo. Z hlediska volní složky úmyslu, tedy srozumění obviněného s porušením nebo ohrožením chráněného zájmu (a to ve formě pravé lhostejnosti), opětovně soud poukázal na časté podepisování formulářů „Nákup za hotové“ obviněným, s tím, že průměrná výše jím odsouhlasených výdajů činila 200 000 Kč měsíčně. Podle argumentace soudu obviněný pokračoval ve vytýkaném jednání až do února 2019, přestože v jeho mysli existovala pochybnost o zákonnosti odsouhlasených výdajů (srov. body 6. až 12. odůvodnění

rozsudku odvolacího soudu). Na podkladě uvedených úvah bez doplnění důkazů ve veřejném zasedání či zopakování některého z důkazů již provedených v hlavním líčení, Městský soud v Praze učinil právní závěr o úmyslném zavinění obviněného a uznal jej vinným přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku. Městský soud v Praze rovněž doplnil, že citovaného přečinu se obviněný dopustil formou pokračování podle § 116 tr. zákoníku, neboť již od počátku měl ve vztahu k posuzované trestné činnosti shodný záměr. S ohledem na zjištění Městského soudu v Praze, podle něhož se obviněný poprvé dozvěděl o možných nesrovnalostech ve výdajích za nákupy za hotové až v prosinci 2018, je zarážející, že v nově vysloveném výroku o vině ponechal beze změny počátek období páchání trestné činnosti obviněným, jaký určil soud prvního stupně (též obžaloba), tedy již od července 2018. V tomto ohledu je zřejmý významný rozpor úvahy Městského soudu v Praze jak s právní úpravou pokračování v trestném činu, tak i s jeho výkladem v soudní praxi. Nejvyšší soud zaujal jednoznačný závěr ohledně požadavku na posouzení pokračování v trestném činu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 tr. zákoníku tak, že je třeba, aby pachatel při každém z dílčích útoků způsobil alespoň částečně škodu úmyslně, byť třeba nedosahující škody nikoli malé, musí však být současně od prvního útoku veden jednotným záměrem směřujícím k úmyslnému způsobení škody nikoli malé všemi dílčími útoky v jejich souhrnu (srov. rozhodnutí č. 26/2018 Sb. rozh. tr.). S uvedeným významným skutkovým zjištěním o době, k níž lze vázat případnou pochybnost v mysli obviněného o zákonnosti nákupů jeho podřízených za účelem pořízení občerstvení a reprezentačních předmětů pro poškozenou státní organizaci, se Městský soud v Praze nijak nevypořádal a nerespektoval ani citovaný právní názor. Z hlediska přezkumné činnosti Nejvyššího soudu v dovolacím řízení je však uvedená vada v podstatě nevýznamná, neboť k zásadnímu pochybení v posuzované trestní věci ze strany Městského soudu v Praze došlo ve vyhodnocení otázky zavinění obviněného, jak bude uvedeno níže.

21. Nejvyšší soud totiž považuje za odpovídající výsledkům provedeného dokazování posouzení subjektivní stránky u obviněného závěr, který v tomto směru učinil soud prvního stupně, který obviněného uznal vinným přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku. Skutková zjištění, k nimž tento soud dospěl na podkladě důkazního řízení provedeného v hlavním líčení, následně vyhodnotil tak, že obviněný se přečinu dopustil z vědomé nedbalosti [§ 16 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku] a jednoznačně u něho vyloučil nepřímý úmysl [§ 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku]. Podle soudu prvního stupně si obviněný sice byl vědom svých povinností kontrolovat činnost podřízených i možnosti, že bez náležitého výkonu této kontrolní funkce může dojít ke škodě na majetku státní organizace v částce odpovídající odsouhlaseným výdajům, avšak bez přiměřených důvodů se spoléhal, že takový následek nenastane. O hrubé nedbalosti ve smyslu § 16 odst. 2 tr. zákoníku svědčily podle soudu prvního stupně zejména delší doba páchání činu a rovněž vyšší částky tvrzených výdajů, jež vedly ke způsobení celkové škody převyšující 1 600 000 Kč. Zanedbanou kontrolní činnost ve vztahu k podřízeným pak tento soud zařadil mezi důležité povinnosti, za jejichž plnění byl obviněný ve své vedoucí funkci odpovědný. O vědomostní složce zavinění tedy nepochyboval ani soud prvního stupně, který však vázal tento intelektuální prvek zavinění k jiným skutečnostem než soud druhého stupně, a to k povinnostem vedoucího pracovníka kontrolovat počínání jemu přímo podřízených zaměstnanců a dohledu nad hospodárným nakládáním s majetkem státní organizace. Obvodní soud pro Prahu 1 dále na rozdíl od soudu druhého stupně shledal, že obviněnému následek jeho jednání nebyl lhostejný, neboť vyvinul určitý minimální zájem o způsob hospodaření se svěřenými finančními prostředky, pokud se podřízených dotazoval na korektnost schvalovaných nákupů, které odsouhlasil poté, co byl ujištěn, že „vše je v pořádku“. Podle vyjádření soudu prvního stupně obviněný oběma asistentkám přehnaně a nekriticky důvěřoval, přičemž tento svůj postoj nekorigoval ani v prosinci 2018 po rozhovoru se svědkem V. J. Skutkový podklad pro posouzení mj. i subjektivní stránky přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku, jak byl zjištěn v hlavním líčení, tedy vyhodnotil Obvodní soud pro Prahu 1 jako vědomou hrubou nedbalost. Celkem srozumitelně a v podstatě přesvědčivě soud též vysvětlil, proč za daného skutkového stavu odmítl názor obžaloby o zavinění v úmyslu nepřímém. Pokud jde o

pokračování v posuzovaném přečinu, obžaloba, která vycházela z úmyslného zavinění obviněného, se k této otázce vůbec nevyjádřila a žádnou, ani stručnou zmínku jí nevěnoval ani soud prvního stupně. Jak lze dovodit z odvolání obviněného, ten vycházel z přesvědčení, že skutek vykazuje prvky pokračování podle § 116 tr. zákoníku, neboť uplatnil námitky o jeho vyloučení u nedbalostních trestných činů. Přestože se tedy soud prvního stupně ve svém rozsudku nijak nezmínil o svém názoru na povahu spáchané trestné činnosti obviněného, lze dovodit, že neuvažoval o pokračování v přečinu podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku, neboť některé z žalovaných jednání nezahrnul do svého výroku o vině a tzv. je vypustil. Stalo se tak především ve vztahu k dokladům, jež měly být podepsány či alespoň parafovány v době, kdy obviněný čerpal řádnou dovolenou (srov. odůvodnění rozsudku str. 67 a 68). Z tohoto procesního postupu Obvodního soudu pro Prahu 1 je tudíž zřejmé, že jím zjištěný skutek posoudil jako tzv. souvislé jednání sestávající z jednotlivých segmentů obsahujících podepisování formulářů, resp. pokladních dokladů o fakticky neuskutečněných výdajích z rozpočtu poškozené státní organizace po celou žalovanou dobu, tedy více jak půl roku, a nikoli jako jednotlivé dílčí útoky pokračujícího přečinu. Pakliže by tomu tak bylo, nepřicházelo by ohledně neprokázaných částí žalovaného jednání jejich pouhé „vypuštění“ z výroku o vině, ale vzhledem k samostatné povaze dílčích útoků pokračování v trestném činu z hlediska procesní právní úpravy po novele trestního řádu provedené zákonem č. 265/2001 Sb. s účinností od 1. 1. 2002 by nutně muselo dojít ke zproštění obviněného obžaloby ohledně těchto dílčích útoků představujících samostatné skutky ve smyslu § 12 odst. 12 tr. ř., byť z pohledu hmotněprávního představuje celé protiprávní jednání popsané ve výroku o vině, předtím v obžalobě, jediný skutek, jak bude podrobněji vysvětleno v následující části tohoto dovolacího rozhodnutí.

22. Jak Nejvyšší soud uvedl výše, z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že Městský soud v Praze hodnotil vlastním způsobem důkazy provedené v hlavním líčení soudem prvního stupně a vyvodil z nich odlišný závěr, podle něhož obviněný zjevně pochyboval (byť soud konstatoval, že až od prosince 2018!) o zákonnosti výdajů na občerstvení a reprezentaci státní organizace, tudíž že si musel být vědom přinejmenším nekalého jednání obou podřízených asistentek. Takový výsledek však za současného stavu důkazního řízení, v němž toto zjištění nepotvrdil jediný svědek (ba naopak) a také mu nenasvědčuje jakýkoli listinný důkaz, nemohl v dovolacím řízení obstát. Navíc změna právní kvalifikace soudem prvního stupně zjištěného skutku byla po jeho kompletním převzetí Městským soudem v Praze učiněna nesprávným procesním postupem ve veřejném zasedání. Kromě toho jakémukoli obeznámení obviněného s vylákáváním peněžních prostředků ze státní organizace odporuje také výsledek trestního řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 6 T 107/2022, v němž obvodní soud rozsudkem ze dne 26. 7. 2022 podle § 206b a § 314r odst. 4 tr. ř. schválil dohodu o vině a trestu, v němž byly původně spoluobviněné L. S. a M. Š. shledány vinnými zločinem podvodu a osobou, již obě dnes již odsouzené klamaly o skutečném vynaložení finančních prostředků z majetku poškozené státní organizace, byl právě obviněný L. E., částečně také oběma odsouzeným další nadřízený zaměstnanec poškozené, ředitel finančního odboru P. T. Proto je nutné přiznat opodstatnění dovolacím výhradám, podle nichž o trestném jednání původně spoluobviněných nemohl vědět, když byl o téže okolnosti uveden v omyl. Přestože nelze absolutně vyloučit možnost oklamané osoby spáchat za určitých skutkových okolností úmyslný trestný čin související s podvodem vůči ní, v posuzovaném případě Nejvyšší soud neshledal naplněnými všechny nezbytné podmínky, jež by takové úvaze nasvědčovaly. Ke kasačnímu rozhodnutí vedly Nejvyšší soud též nedostatky v procesním postupu Městského soudu v Praze jako soudu odvolacího, který v tomto směru nerespektoval rozhodovací praxi jak Ústavního soudu, tak samozřejmě i Nejvyššího soudu.

23. Z obsahu výroku i odůvodnění napadeného rozsudku soudu druhého stupně totiž vyplývá, byť nikoli zcela zřetelně, že tento soud provedl změny určitých skutkových závěrů učiněných soudem prvního stupně, aniž by postupoval v souladu s výkladem soudní praxe, týkající se určitého posílení apelačního principu při rozhodování o řádném opravném prostředku v trestním řízení. V této souvislosti lze zejména připomenout, že odchýlit se od skutkového zjištění soudu prvního stupně

může odvolací soud jen tehdy, jestliže v odvolacím řízení a) provedl znovu některé pro skutkové zjištění podstatné důkazy provedené již v hlavním líčení, nebo b) provedl důkazy, které nebyly provedeny v hlavním líčení (§ 259 odst. 3 věta druhá tr. ř.). Již zmíněná legislativní změna trestního řádu s účinností od 1. 1. 2002 tedy rovněž uvedeným způsobem vymezila zásady vedoucí ke zrychlení soudního řízení, aby soud druhého stupně, pokud dospěje k odlišným skutkovým, resp. právním závěrům než jaké vyslovil soud prvního stupně, mohl sám rozhodnout o podané obžalobě. Nové meritorní rozhodnutí v odvolacím řízení v téže věci lze kromě jiného zásadně učinit poté, co soud druhého stupně zopakuje důkazy provedené v hlavním líčení, případně sám opatří nové, či vyhoví návrhu procesních stran a tyto důkazy provede, samozřejmě při zachování všech zásad spravedlivého procesu včetně obhajovacích práv. Z hlediska změny nebo doplnění skutkových zjištění odvolací soud tak může přihlížet jen k důkazům, které byly provedeny ve veřejném zasedání před odvolacím soudem; tyto důkazy hodnotí v návaznosti a v souhrnu s již provedenými důkazy soudem prvního stupně v hlavním líčení. Odvolací soud je zásadně vázán hodnocením těchto důkazů soudem prvního stupně s výjimkou těch, které sám ve veřejném zasedání znovu provedl (§ 263 odst. 7 tr. ř.), přičemž vázanost vyhodnocením důkazů soudem prvního stupně podle § 263 odst. 7 tr. ř. se projeví jen v souvislosti se změnou nebo doplněním skutkových zjištění odvolacím soudem a vztahuje se na omezený okruh případů, v nichž odvolací soud rozhoduje ve věci rozsudkem (srov. rozhodnutí č. 53/2022 Sb. rozh. tr.). Jak opakovaně zdůraznil k této problematice Ústavní soud, odvolací soud nemůže závazně hodnotit důkazy, které sám neprovede a nemůže si ani na soudech nižších stupňů jiné konkrétní hodnocení důkazů vynucovat. Nahrazování hodnocení důkazů, které provedl pouze soud prvního stupně, představuje prosazování svého vlastního způsobu hodnocení skrze zákonem danou závaznost názorů vyššího soudu navzdory procesním zásadám ústnosti a přímosti trestního řízení, čímž budou porušena základní práva obviněného na spravedlivý proces a na dodržování zásad trestního řízení ve smyslu čl. 36 a 40 Listiny základních práv a svobod (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 794/16, ze dne 12. 5. 2020, sp. zn. IV. ÚS 1327/19, usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 2. 2018, sp. zn. III. ÚS 623/16, a přiměřeně nález Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2023, sp. zn. IV. ÚS 2980/22, bod 57.). Pokud tedy odvolací soud považuje rozsah dokazování před soudem prvního stupně za úplný, ale provedené důkazy hodnotí odlišně od soudu prvního stupně, nemůže zásadně zrušit přezkoumávaný rozsudek a sám změnit rozhodnutí ve věci samé, aniž by důkazy stěžejní pro změnu výsledku řízení neprovedl v rámci veřejného zasedání. Jestliže se například odvolací soud neztotožní s hodnocením výpovědi určitého svědka a se závěrem učiněným z jejího obsahu, měl by sám takového svědka vyslechnout, aby si tím vytvořil dostatečný podklad pro odchylné hodnocení takového důkazního prostředku, který se promítne do změny skutkových závěrů, které z něho vyplývají (srov. nález Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2008, sp. zn. II. ÚS 445/06). Uvedenými pravidly se však Městský soud v Praze v posuzované věci neřídil, naopak v rozporu se zásadami důkazního řízení podle § 2 odst. 11 tr. ř. (zásada přímosti) a podle § 2 odst. 12 tr. ř. (zásada bezprostřednosti) vyhodnotil důkazy provedené před soudem prvního stupně částečně odlišně a poměrně zásadním způsobem zhoršil postavení obviněného, pokud namísto nedbalostní formy zavinění mu přičetl jednání v nepřímém úmyslu. To vše následně vedlo k vyslovení viny obviněného závažnějším přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku, byť stejnou právní kvalifikaci ohledně obviněného obsahovala již obžaloba.

c) K námitkám proti hrubé nedbalosti

24. V dalších částech svého dovolání obviněný zpochybnil nejen závěry týkající se zavinění, které učinil Městský soud v Praze, ale také ty, k nimž dospěl soud prvního stupně. Obviněný poukázal na okolnost, že svými podřízenými byl on sám podveden, což podle jeho přesvědčení vylučuje možnost úmyslného jednání, a to i ve formě úmyslu nepřímého. Současně se však obviněný ohradil i proti naplnění znaku zavinění ve formě hrubé nedbalosti ve smyslu podle § 16 odst. 2 tr. zákoníku, neboť při plnění jednoho z jemu svěřených úkolů nejednal se zřejmou bezohledností. Ve vztahu k posouzení otázky týkající se naplnění pojmu „hrubé nedbalosti“, posoudil Nejvyšší soud námitky obviněného

jako zjevně neopodstatněné.

25. Nejvyšší soud se již přiklonil k výhradám obviněného, jimiž brojil proti spáchání posuzovaného přečinu v nepřímém úmyslu, a to i vzhledem k podvodnému jednání výše jmenovaných zaměstnankyň poškozené, jak je stručně vyjádřeno pod bodem 22. tohoto usnesení. Co se týká zavinění z nedbalosti, je třeba zdůraznit, že stejná námitka je ve vztahu k tomuto znaku skutkové podstaty § 221 tr. zákoníku nepřípadná a irelevantní. Soud prvního stupně se ve svých úvahách zcela správně zaměřil na obsah pracovní náplně obviněného podložené mnoha listinnými důkazy, která zahrnovala kromě dalšího i povinnost kontrolovat práci zaměstnanců útvaru, v němž vykonával vedoucí funkci, zajištění efektivní a ekonomické správy a využívání svěřených finančních zdrojů, jejichž vynakládání na účely obstarání občerstvení a reprezentaci bylo limitováno určitou finanční částkou za kalendářní období jednoho měsíce, resp. jednoho roku. Současně byl obviněný zavázán hospodařit se svěřeným majetkem účelně a hospodárně. Ohledně plnění svých pracovních povinností vyplývajících z jím zastávané vedoucí funkce obviněný nepochybně nebyl uváděn v omyl. Bez ohledu na jistou pracovní zkušenost podřízených nabytou za delší dobu působení u téhož zaměstnavatele (zejména L. S.), kterou právě obviněný v přístupu k činnosti obou asistentek respektoval, nezbavovala jej zároveň závazku plnit jemu uložené povinnosti kontroly a sledování reálnosti či důvodnosti vynakládání poměrně značných finančních částek za delší časové období. Na samotné naplňování úkolů svěřených obviněnému při péči o majetek poškozené a při jeho správě proto nemohlo mít zásadní vliv spáchání protiprávního jednání oběma podřízenými zaměstnankyněmi. Nejvyšší soud se ztotožnil i s právním názorem soudu prvního stupně, že obviněný porušil důležitou povinnost obezřetně hospodařit s cizím majetkem, která mu byla uložena zákonem. Ačkoli dovolatel naplnění znaku "porušení důležité povinnosti" nenapadal, Nejvyšší soud pro úplnost stručně připomene jeho podstatu. Za důležitou je třeba považovat povinnost, jejíž porušení je s ohledem na charakter a význam povinnosti zpravidla spojeno s nebezpečím vzniku značných škod na cizím majetku (srov. rozhodnutí č. 14/2009-I. Sb. rozh. tr.). Mohlo by jít i o povinnost směřující přímo k tomu, aby se předcházelo vzniku škody na cizím majetku [např. povinnost zabezpečit ochranu majetku před jeho poškozením, znehodnocením či odcizením, povinnost obezřetně nakládat se svěřeným majetkem, povinnost učinit včas vhodná opatření ke zhodnocení majetku (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, str. 2835)]. Může jít i o povinnost zaměstnance ve vztahu k majetku jeho zaměstnavatele vyplývající z pracovního poměru (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2007, sp. zn. 5 Tdo 1510/2006, uveřejněné pod T 1006 v sešitě 37 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydávalo Nakladatelství C. H. Beck) a není ani vyloučeno, aby byla taková povinnost součástí širšího okruhu povinností spojených s hospodařením či nakládáním s cizím majetkem (srov. rozhodnutí č. 2/2014-I. Sb. rozh. tr.).

26. Obviněný se však v dovolání ohradil proti naplnění znaku subjektivní stránky skutkové podstaty podle § 221 tr. zákoníku, která je nedbalostní alternativou úmyslného trestného činu podle § 220 tr. zákoníku a vyžaduje vyšší intenzitu nedbalostního zavinění, jež odpovídá „hrubé nedbalosti". Obecně lze připomenout, že trestný čin je spáchán z nedbalosti ve smyslu § 16 odst. 1 tr. zákoníku, jestliže pachatel a) věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný trestním zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo b) nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Nedbalost je méně závažná forma zavinění než úmysl, neboť u nedbalosti je vnitřní vztah pachatele k páchanému trestnému činu, a zvláště ke způsobenému následku, vzdálenější než u úmyslu, proto je také s nedbalostí spojena nižší míra zavinění. Trestní zákoník rozlišuje vědomou a nevědomou nedbalost, jež vymezuje pomocí složky vědění (intelektuální), která je dána u vědomé nedbalosti, a naopak schází u nevědomé nedbalosti. Oběma formám je společné, že u nich chybí volní složka. Jde-li totiž o nedbalost, ať už vědomou či nevědomou, u pachatele není vůle spáchat trestný čin, byť jeho jednání samo o sobě je i v tomto případě aktem vůle, ovšem vůle směřující k cíli nezávadnému z hlediska

trestního práva. Tím se nedbalost odlišuje od úmyslu, u něhož je tato vůle vždy přítomna, i když v různé míře. Kritériem pro posouzení toho, zda jde o nedbalost nebo jednání nezaviněné, a tím i beztrestné, je zachování či nezachování potřebné míry opatrnosti. Určení potřebné míry opatrnosti v jednání konkrétní osoby se odvíjí od její povinnosti, možnosti a schopnosti předvídat způsobení daného trestněprávně relevantního následku. Povinnost této předvídavosti představuje objektivní hledisko pro určení požadované míry opatrnosti, zatímco možnost a schopnost této předvídavosti u konkrétní osoby subjektivní prvek procesu posuzování této skutečnosti (srov. DRAŠTÍK, A.; FREMR, R.; DURDÍK, T.; RŮŽIČKA, M; SOTOLÁŘ, A. a kol. Trestní zákoník. Komentář. I. díl. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015, str. 114 až 117). Objektivní hledisko doplněné subjektivním hlediskem platí nejen pro vymezení nedbalosti nevědomé, ale i pro vymezení vědomé nedbalosti, protože přiměřenost důvodů, na něž pachatel spoléhal, že nezpůsobí porušení nebo ohrožení zájmu, je třeba posuzovat podle toho, jak se situace jevila pachateli, i vzhledem k vnějším okolnostem konkrétního případu. Zákonná definice hrubé nedbalosti v § 16 odst. 2 tr. zákoníku pak váže intenzitu nedbalosti právě na postoj pachatele k požadavku náležité opatrnosti, neboť používá formulaci, že „přístup pachatele k požadavku náležité opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestním zákonem“. Je tudíž zdůrazněn přístup pachatele a při hodnocení povahy tohoto přístupu se musí zvažovat obě hlediska, jak subjektivní, tak objektivní, byť vzhledem k uvedené dikci bude jistě subjektivní hledisko převažovat. Podle názorů soudní praxe však nelze zejména v některých specifických případech odhlížet ani od objektivních okolností případu, zejména od toho, jakou činnost pachatel vykonával, s jak nebezpečnou věcí přitom zacházel a jak závažný následek mohl způsobit (srov. rozhodnutí č. 15/2021-I. Sb. rozh. tr.). K posouzení zřejmé bezohlednosti pachatele nutno přistoupit z hlediska zkušenosti pachatele i ostatních okolností případu. Vždy je třeba zvažovat na jedné straně povinnosti uložené pachateli zvláštními právními nebo bezpečnostními předpisy nebo uznávanými pravidly případně vyplývajícími z obecně uznávaných zásad rozumného člověka, na druhé straně vlastnosti, zkušenosti, znalosti a okamžitý stav pachatele (vzdělání, kvalifikace, obecné i speciální zkušenosti, inteligence, postavení v zaměstnání apod.), a jednak okolnosti konkrétního případu, ať už existují nezávisle na pachateli, nebo jsou jím vyvolané. V případě posuzování přístupu pachatele k požadavku náležité opatrnosti bude obzvláště třeba vyjít z toho, s jakým úsilím pachatel přistoupil k tomu, aby požadavek náležité opatrnosti splnil, a jaké byly důvody, že se tak nestalo, zda a jak byl na riziko upozorněn, dále jak významný byl zájem chráněný trestním zákoníkem a jak významné bylo postavení pachatele pro ochranu takového zájmu (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, str. 377 až 379). Závěr o hrubé nedbalosti není vyloučen ani v případech, v nichž pachatel pouze vážně zanedbá výkon kontroly ve vztahu ke svým podřízeným (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2016, sp. zn. 5 Tdo 756/2016). O hrubé porušení náležité obezřetnosti vůči spravovanému majetku půjde rovněž za situace, v níž pachatel dává opakovaně pokyn k majetkové dispozici, ačkoli riziko ztráty pro spravovaný majetek zná a nevyužívá veškeré dostupné právní prostředky k tomu, aby možnost jeho ztráty či poškození a znehodnocení ověřil, popřípadě ji neuskutečnil (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 7. 2015, sp. zn. 5 Tdo 1596/2014). Kritériem vědomé i nevědomé nedbalosti je tedy zachování určité míry opatrnosti pachatelem, již právní teorie i soudní praxe zpravidla charakterizují jako potřebnou míru opatrnosti. Ta je potom dána spojením objektivního a subjektivního hlediska při předvídání způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem, neboť jedině spojení obou těchto hledisek při posuzování trestní odpovědnosti za trestný čin z nedbalosti odpovídá zásadě odpovědnosti za zavinění v trestním právu (srov. rozhodnutí č. 5/2013 Sb. rozh. tr.).

27. Uvedenými zásadami určujícími povahu nedbalostního zavinění se soud prvního stupně na str. 70 a 71 odůvodnění svého rozsudku dostatečně pečlivě zabýval, a to jak subjektivním, tak i objektivním hlediskem zachování náležité, resp. potřebné míry opatrnosti obviněného L. E., při schvalování konkrétních výdajů na reprezentaci poškozené státní organizace. Nejvyšší soud se s jeho úvahami zcela ztotožnil, považuje je za logické a navazující na výsledky provedeného dokazování, tudíž na ně lze pro stručnost odkázat. Při shrnutí zásadních okolností rozhodných pro určení zavinění

obviněného v posuzované trestní věci je možné shrnout, že obviněný sám byl zkušeným vrcholovým manažerem s právnickým vzděláním, který sice na pozici ředitele Kanceláře generálního ředitele S. ž. nastoupil teprve na jaře roku 2018, přičemž krátce nato (od července 2018) je mu vytýkán nedostatečný dohled nad podřízenými, avšak na pozici vedoucího zaměstnance nebyl nováčkem, neboť předtím působil 11 let jako ředitel H. z. s. (srov. výpověď obviněného, č. l. 2588 verte tr. spisu). Obviněný od počátku založil svou obhajobu ve značné míře na důvěře ve své podřízené, avšak na druhou stranu sám připustil, že ani jednu z nich do té doby neznal. Lze tak usoudit, že jeho spoléhání na znalost, zkušenost, a především spolehlivost obou zaměstnankyň tak mohla pramenit pouze z objektivních okolností, které však nebyly podloženy úrovní a dostatečným ověřením této „dobré pověsti" obou na základě vlastní spolupráce obviněného s těmito podřízenými. Již proto nebyla na místě takováto až bezmezná důvěra v zodpovědný výkon pracovních povinností obou asistentek, byť by disponovaly sebelepším doporučením. Obviněný v podstatě zcela rezignoval na výkon dohledu nad jejich pracovní činností, přičemž jím vznesený pouhý dotaz na nezávadnost výdajů skutečně nelze považovat za efektivní nástroj kontroly. Důvody, pro něž se obviněný spoléhal na tvrzení svých podřízených o řádném vynakládání finančních prostředků na reprezentaci a chod jemu svěřeného útvaru, lze označit za jednoznačně nepřiměřené, nikoli však nahodilé, aby bylo možno přisvědčit názoru státní zástupkyně v odvolání, podle níž obviněný spoléhal na „šťastnou náhodu". Svou důvěřivost v podřízené, zejména L. S., totiž obviněný odvozoval z její dlouholeté spolupráce s tehdejším nově nastoupivším generálním ředitelem poškozené J. S., bývalým náměstkem poškozené, u něhož jmenovaná již zastávala pozici asistentky, rovněž spolupracovala s M. Š. a obě znaly způsob fungování poškozené státní organizace. V podstatě stejnou důvěru požívaly jmenované také u dalších zaměstnanců, kteří byli v hlavním líčení vyslechnuti jako svědci (např. P. T.). Proto nelze přístup obviněného k oběma podřízeným a určitou míru spoléhání se na řádný výkon jejich činnosti považovat za vůbec ničím nepodložené, tudíž „náhodné". Avšak kromě naprosto laxního přístupu k povinnosti dohlížet na práci podřízených obviněný zároveň porušil péči řádného hospodáře, jak mu ukládala ustanovení § 301 písm. d) a § 302 písm. g) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, a příslušné interní předpisy uvedené v úvodu popisu skutku ve výroku o vině obou soudních rozhodnutí. Pod pojmem péče řádného hospodáře si přitom lze představovat takovou péči, s jakou by hospodář, který je vybaven potřebnými znalostmi a dovednostmi a chová se odpovědně a svědomitě, pečoval o svůj vlastní majetek (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2006, sp. zn. 5 Tdo 1224/2006, uveřejněné pod T 964 v sešitě 33 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydávalo Nakladatelství C. H. Beck, Praha). Tomu však zjevně přístup obviněného neodpovídal, neboť v podstatě nevnímal jaké položky, v jakém finančním rámci podepisuje, neuvažoval nad tím, zda jím odsouhlasené výdaje byly či budou skutečně využity ve prospěch poškozené a zda jejich výše odpovídá alespoň přibližně plánovaným výdajům na daný účel v daném období. Poměrně dlouhou dobu zůstal v této otázce naprosto nečinný, neprojevil vážný zájem, natož aby provedl alespoň namátkovou kontrolu, aby například v jednom kalendářním měsíci „rozumně" uvažoval, zda předložené paragony zobrazují položky, které jsou reálně poškozenou využitelné, čímž fakticky rezignoval na své povinnosti. Byť byl dovolatel sám klamán svými podřízenými, které mu předkládaly falešné účetní doklady, nezbavovalo jej to povinnosti prověřit nákupy asistentek a vyvinout za tím účelem více úsilí než vznést vůči nim prostý dotaz na správnost a účelnost výdajů. Ostatně za zhruba půl roku vznikla v důsledku zanedbání jeho povinností škoda asi 1,6 mil. Kč, přičemž měsíčně činily neúčelné výdaje průměrně 200 000 Kč. Přesto z okolností shora stručně vyložených nebylo možné vycházet u obviněného z takového postoje, který by znamenal, že byť věděl, že zanedbání jeho kontrolní povinnosti může vést ke způsobení škodlivého následku, resp. účinku, že by s jeho vznikem počítal (byl srozuměn). Naprosto správně tak soud prvního stupně dovedl své hodnocení zavinění obviněného k závěru o tom, že přes jeho vědomí o možnosti vzniku škody bez přiměřených důvodů spoléhal, že k ní nedojde. Z objektivního i subjektivního hlediska je tudíž závěr tohoto soudu o nesplnění požadavku náležité (potřebné) míry opatrnosti správný. V bodě 26. tohoto usnesení jsou zmíněna hlediska určující pro naplnění vyššího stupně nedbalosti (hrubá), jak vyžaduje skutková podstata přečinu podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku,

přičemž v posuzované trestní věci obviněného došlo k jejich naplnění, jak rovněž správně dovodil soud prvního stupně a vyložil na str. 70. svého rozsudku. Mezi okolnosti potvrzující slovy zákona „bezohledný“ přístup obviněného k prověřování důvodnosti, účelnosti a rovněž reálnosti využití jím schvalovaných výdajů z rozpočtu poškozené, lze zařadit právě bezmeznou důvěru ve spolehlivost obou podřízených, ačkoli šlo o delší dobu narůstající náklady na reprezentaci. Rovněž nelze nezmínit oblast činnosti některých prodejců, u nichž měla být nemalá část zboží nakupována (obchodní společnosti distribuující oblečení, kosmetiku, sportovní potřeby apod.) a v neposlední řadě výši konkrétních částek, k jejichž vyplacení dal obviněný bez dalšího svůj souhlas. Nelze totiž pochybovat o tom, že při náležité, byť například namátkové kontrole jemu předkládaných dokladů by obviněný odhalil závadné, resp. protiprávní nakládání se svěřeným majetkem oběma podřízenými a mohl tak zabránit vzniku poměrně vysoké škody. V tomto ohledu tedy Nejvyšší soud nepovažuje dovolací výhrady proti spáchání činu v hrubé nedbalosti ve smyslu § 16 odst. 2 tr. zákoníku za neopodstatněné.

d) K pokračování v trestném činu

28. Nejvyšší soud považuje dále za vhodné se krátce vyjádřit k otázce týkající se možnosti spáchání pokračujícího přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 tr. zákoníku. V tomto usnesení Nejvyššího soudu bylo pod bodem 20. již zmíněno, že jako pokračující přečin podle § 220 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku posoudil jednání obviněného Městský soud v Praze a v bodech 15. a 16. odůvodnění napadeného rozsudku přednesl své argumenty k této právní kvalifikaci. Soud přitom vycházel z úvahy (ve stručnosti), že obviněný byl „od počátku veden jednotným záměrem“, tedy „smířením se s možným vznikem trestněprávně relevantního následku“. Také obviněný již v odvolání predikoval, že posuzovaný přečin měl být spáchán jako pokračující, neboť uplatnil v tomto smyslu námitku o vyloučení možnosti spáchat pokračující přečin z nedbalosti. Učinil tak přesto, že Obvodní soud pro Prahu 1 ve svém rozsudku zjevně nepočítal s naplněním znaku pokračování ve smyslu § 116 tr. zákoníku u nedbalostní alternativy přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku a správně vyhodnotil povahu trestné činnosti obviněného jako souvislé jednání. Tento soud vůbec neuvažoval o tom, že by jednotlivá schválení konkrétních výdajů představovala dílčí útoky (skutky) pokračujícího přečinu podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku. Nejvyšší soud se přiklonil právě k uvedenému právnímu závěru, který (byť nikoli výslovně) zaujal soud prvního stupně.

29. Podle § 116 tr. zákoníku se pokračováním v trestném činu rozumí takové jednání, jehož jednotlivé dílčí útoky vedené jednotným záměrem naplňují, byť v souhrnu, skutkovou podstatu stejného trestného činu, jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku. Dílčím útokem pokračujícího trestného činu je dílčí jednání obviněného, zpravidla do určité míry oddělené časově i místně (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád I. § 1 až 156. Komentář. I. díl. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, str. 262; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 3. 2011, sp. zn. 4 Tdo 225/2011). Takové rozlišení jednotlivých obviněným poskytnutých podpisů na doklady „Nákup za hotové“ v posuzovaném případě nelze učinit. Obviněný svým asistentkám podepisoval účetní doklady průběžně v rámci plnění svých pracovních povinností, jednotlivá připojení podpisu obviněným nevykazovala místně ani časově rozlišující okolnosti, jež by svědčily o samostatných útocích. O tom, že šlo o rutinní soustavnou činnost ze strany obviněného, svědčí výpovědi původně spoluobviněných M. Š. a L. S. Obě shodně uvedly, že jednou až třikrát týdně docházely za dovolatelem s dokumenty vyžadujícími jeho podpis, přičemž on sám fyzicky nikdy nic nekontroloval (srov. č. l. 2456 až 2459 tr. spisu). Je vhodné připomenout, že v rozhodovací činnosti soudů doznalo jistého posunu obvyklé členění trestných činů na pokračující, trvající a hromadné, a to v tom smyslu, že v případě jediného souvislého jednání, které nelze rozdělit na jednotlivé dílčí útoky, nejde o pokračování v trestném činu. Byť i trestná činnost byla páchána po delší dobu, nejde ani o trvající trestný čin, neboť charakter trestného činu jako trvajícího musí vyplývat ze zákonného vymezení jeho skutkové podstaty (srov. rozhodnutí č. 57/2007, č. 6/2008, č.

5/2009 Sb. rozh. tr.; DRAŠTÍK, A. Rozhodnutí nepublikovaná v tzv. zelené sbírce. Trestní právo. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2021/1, str. 35). Například byl-li trestný čin zvýhodňování věřitele páchán po delší dobu a ve vztahu k většímu počtu poškozených a zvýhodněných věřitelů za stavu, v němž dlužník nebyl schopen plnit své splatné závazky, a to souvislým jednáním, které nelze rozdělit na jednotlivé dílčí útoky, nejde o pokračování v trestném činu, byť vykazuje některé jiné znaky pokračování a případně i prvky trestného činu hromadného. V takovém případě nelze za dílčí útoky pokračujícího trestného činu považovat neuhrazení konkrétní pohledávky poškozeného věřitele ani uhrazení určité pohledávky zvýhodněného věřitele, protože rozhodující je až celkový výsledek spočívající ve zvýhodnění některých věřitelů na úkor jiných, a to v souhrnu všech jejich pohledávek (srov. rozhodnutí č. 57/2007 Sb. rozh. tr.). Posuzovanému případu obviněného je skutkově asi nejbližší situace, kterou Nejvyšší soud posuzoval v rozhodnutí č. 5/2009 Sb. rozh. tr. V citované věci si pachatel přisvojil více cizích jemu svěřených věcí, a to v rámci jednoho souvislého jednání spáchaného jediným útokem, jednalo se tudíž o jeden čin s několikanásobným předmětem útoku, při němž je následkem součet hodnot všech svěřených věcí, jež si pachatel přivlastnil.

30. Nejvyšší soud tak přisvědčil soudu prvního stupně, který v řešeném počínání obviněného spatřoval souvislost a soustavnost, jež neumožňovaly jeho rozčlenění na jednotlivé podpisy a doklady, proto uzavřel, že šlo o souvislé jednání, resp. o jediný skutek z hlediska trestního práva hmotného i procesního. To se promítlo i do procesního postupu soudu prvního stupně, který z tzv. skutkové věty některé části skutku původně zahrnuté v obžalobě tzv. vypustil. Pokud se totiž čin neskládá z jednotlivých dílčích útoků pokračujícího trestného činu ve smyslu § 12 odst. 12 tr. ř., nelze o části jediného tohoto skutku rozhodnout zprošťujícím výrokem podle § 226 tr. ř., taková část žalovaného jednání se pak neuvede v popisu skutku ve výroku odsuzujícího rozsudku, jen se z něj tzv. vypustí (srov. rozhodnutí č. 43/2011-I. Sb. rozh. tr.). Pokračování v trestném činu je v hmotněprávním pojetí jediným skutkem a jediným trestným činem. Jinak je tomu ale v oblasti trestního práva procesního. Novelou trestního řádu provedenou zákonem č. 265/2001 Sb. bylo s účinností od 1. 1. 2002 umožněno oddělené projednávání a rozhodování o dílčích útocích pokračujícího trestného činu, čímž bylo zásadně zasaženo do pojetí skutku u pokračujícího trestného činu. Po této změně právní úpravy je každý jednotlivý dílčí útok z procesního hlediska samostatným skutkem, který může být předmětem řízení, a proto může být o něm vedeno samostatné trestní řízení, může být obžalován samostatnou obžalobou a soud o něm může rozhodnout samostatným rozsudkem. S ohledem na procesní pojetí pokračování je v § 45 tr. zákoníku upraveno ukládání společného trestu za pokračování v trestném činu (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, str. 1666). Soud vždy musí rozhodnout o všech dílčích útocích pokračujícího trestného činu, a to třeba i rozdílnými výroky (srov. rozhodnutí č. 60/2002 Sb. rozh. tr.). Pokud tedy Městský soud v Praze spatřoval v posuzovaném skutku pokračující přečin (úmyslný), lze mu navíc vytknout, že v takové situaci měl správně rozhodnout samostatným (zprošťujícím) výrokem o těch částech obžaloby, které soud prvního stupně nezahrnul do svého výroku o vině obviněného. Vzhledem k důvodům kasačního rozhodnutí Nejvyššího soudu, kterým byla především vada napadeného rozsudku soudu druhého stupně spočívající v posouzení zavinění obviněného, nejsou uvedené úvahy významné pro podstatu dovolacího rozhodnutí, nicméně Nejvyšší soud považoval za vhodné na ně upozornit.

e) Posouzení důvodnosti odvolání státní zástupkyně

31. Nejvyšší soud po zrušení napadeného rozhodnutí Městského soudu v Praze sám ve věci rozhodl o podaném odvolání státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 podle § 265m odst. 1 tr. ř. *per analogiam*, a to poté, co z pozice odvolacího soudu podle § 254 odst. 1 až 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost výroků napadeného rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1, proti němuž odvolání směřovalo, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo. Protože soud prvního stupně provedl dostatečné dokazování v souladu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř. a na

jeho podkladě byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nemá dovolací soud žádné pochybnosti, a protože provedené důkazy byly řádně vyhodnoceny podle § 2 odst. 6 tr. ř., Nejvyšší soud dospěl k závěru, že řízení před soudem prvního stupně nevykazuje žádné vady ani logické nedostatky, jak již bylo konstatováno v předcházející části tohoto dovolacího rozhodnutí. Zejména ve vztahu k subjektivní stránce jednání obviněného, který se přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku i podle Nejvyššího soudu dopustil z vědomé nedbalosti, a to souvislým jednáním, které nemohlo být posouzeno jako pokračování v trestné činnosti, není soudu prvního stupně v jeho právních závěrech co vytknout. Státní zástupkyně se v odvolání dále důrazně ohradila proti výroku o trestu. Ačkoli neměla výhrady proti výši denní sazby ve výši 3 000 Kč, brojila proti soudem stanovenému počtu denních sazeb (60), a navrhovala je alternativně navýšit, a to buď na 90 v případě nedbalostního zavinění, resp. na 150 denních sazeb u úmyslného zavinění, přičemž současně požadovala vedle peněžitého trestu uložení trestu zákazu činnosti. Ani tyto námitky státní zástupkyně proti výroku o trestu však Nejvyšší soud neshledal důvodnými.

32. Podle § 68 odst. 3 tr. zákoníku soud stanoví počet denních sazeb s přihlédnutím k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, za který se ukládá peněžitý trest, přičemž dvojnásobek počtu denních sazeb nesmí ani spolu s uloženým trestem odnětí svobody a náhradním trestem odnětí svobody za trest domácího vězení přesahovat horní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody. Výši jedné denní sazby pak soud podle téhož ustanovení stanoví se zřetelem k osobním a majetkovým poměrům pachatele, přitom vychází zpravidla z čistého příjmu, který pachatel má nebo by mohl mít průměrně za jeden den. Obvodní soud pro Prahu 1 hlediska pro ukládání počtu denních sazeb i pro stanovení výše denní sazby peněžitého trestu pečlivě zvažoval, své úvahy stručně, ale přesvědčivě vyjádřil na str. 72 odůvodnění svého rozsudku a Nejvyšší soud se s nimi ztotožnil. Soud přitom měl na zřeteli obecné zásady pro ukládání trestu včetně polehčujících a přitěžujících okolností ve smyslu § 39, § 41 a § 42 tr. zákoníku. Z hlediska ukládání konkrétního druhu trestu není úkolem soudu hodnotit typový význam chráněného zájmu (to učinil již zákonodárce stanovením možných druhů trestů a jejich příslušné trestní sazby), nýbrž zhodnotit konkrétní význam poškozeného nebo ohroženého zájmu pro společnost. Okolnosti, za kterých byl čin spáchán mohou být nejrůznějšího druhu, musí však ovlivňovat povahu a závažnost trestného činu a týkat se místa a času trestného činu, různých vlivů, jež působily na pachatele při páchání trestného činu, dále prostředí, ve kterém byl trestný čin spáchán, nebo průvodních okolností, za nichž k tomu došlo. Rovněž osoba spolupachatele spoluurčuje povahu a závažnost spáchaného trestného činu, přičemž pozitivní nebo negativní význam osoby pachatele pro hodnocení povahy a závažnosti trestného činu vyplývá z jeho chování ve společnosti. Z hlediska míry zavinění je třeba především hodnotit, které skutečnosti zahrnuje zavinění pachatele (srov. ŠÁMAL, P. a kol. trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, str. 809 až 813, 1196 až 1199). Se zřetelem k uvedeným kritériím tak bylo významné, že škoda způsobená poškozené státní organizaci byla nahrazena, a to zjevně již odsouzenými podřízenými obviněného, které jej, ale i další zaměstnance státní organizace klamaly, neboť falšovaly účetní doklady potvrzující jimi tvrzené výdaje. Byť nelze pomíjet lehkovážný výkon kontrolní činnosti obviněným, je současně třeba přihlédnout k tomu, že kontrolou hospodaření jednotlivých organizačních útvarů i generálního ředitelství S. ž. byl pověřen mj. i celý samostatný odbor ekonomiky a kontroly, jehož pracovník J. P. první nesrovnalosti výdajů Kanceláře generálního ředitele G. Ř. S. ž. sice zjistil v srpnu 2018, avšak nikoho z odpovědných zaměstnanců, obviněného nevyjímaje, na to neupozornil (srov. výpověď tohoto svědka na č. l. 2596 verte až 2599 tr. spisu). Lze důvodně pochybovat vůbec o vhodném školení vedoucích pracovníků poškozené ohledně výkonu kontroly výdajů na reprezentaci a občerstvení, protože i tehdejší finanční ředitel P. T., pokud odsouhlasoval nákupy asistentce L. S., tak je fyzicky nekontroloval (srov. jeho výpověď na č. l. 2610 tr. spisu). Osoba obviněného byla soudem správně hodnocena pozitivně, až do zahájení trestního stíhání v tomto trestním řízení nebyl nikdy projednáván ani pro přestupek, rovněž jeho nadřízený, generální ředitel J. S., se na adresu obviněného, resp. k jeho dosavadnímu výkonu pracovních povinností ve státní organizaci, vyjadřoval pochvalně. V podstatě šlo o exces na obviněným nově

zastávaném postu v poškozené státní organizaci. Výrok soudu prvního stupně o uložení samostatného peněžitého trestu ve výměře 60 denních sazeb ve výši 3 000 Kč, tj. v celkové výměře 180 000 Kč, proto i Nejvyšší soud považoval za odpovídající povaze a závažnosti spáchaného trestného činu i osobním a majetkovým poměrům pachatele. Současně uvedená hlediska dávala podklad pro uložení peněžitého trestu ve smyslu § 68 odst. 3 tr. zákoníku, podle něhož peněžitý trest jako samostatný trest může být uložen, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a osobě a poměrům pachatele není třeba uložení jiného trestu. Nejvyšší soud se tedy shoduje s názorem soudu prvního stupně, že samostatný peněžitý trest uložený obviněnému je dostatečně účinný, neboť ani jedno z uvedených hledisek (tj. ani povaha a závažnost spáchaného trestného činu, ani hodnocení osoby a poměrů pachatele) nevyžaduje uložení jiného druhu trestu (či více takových trestů) vedle sebe. Vzhledem k tomu tedy Nejvyšší soud neshledal odvolání státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 důvodným.

VI.
Závěrečné shrnutí

33. Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší soud po přezkoumání napadeného rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 8 To 50/2023, i předcházejícího řízení z podnětu dovolání obviněného podle § 265k odst. 1 tr. ř. částečně tento rozsudek zrušil, a to ve výrocích pod body I. a II. Dále podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také všechna další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené části rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jeho zrušením, pozbyla podkladu. Zároveň podle § 265m odst. 1 tr. ř. *per analogiam* sám rozhodl ve věci a podle § 256 tr. ř. zamítl odvolání státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 30. 11. 2022, sp. zn. 6 T 48/2022, jako nedůvodné, protože shledal zmíněný rozsudek zákonným a správným.

34. S ohledem na souhlas nejvyššího státního zástupce i obviněného mohl Nejvyšší soud podle § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. rozhodnout tímto způsobem o dovolání obviněného v neveřejném zasedání, proto tak učinil.